

LES FORMES DE LA TERRA (1/2)

ESTRUCTURA DE LA TERRA	<ul style="list-style-type: none"> • Terra: gran esfera aplanada pels pols, dividida en 3 grans capes concèntriques: 	<ul style="list-style-type: none"> • Nucli: capa més interna de la Terra dividida en dues capes: nucli intern i nucli extern. Representa un 15% del volum de la Terra. 		
		<ul style="list-style-type: none"> • Mantell: capa intermèdia, la més gruixuda, envolta el nucli i és on hi ha el magma. Representa un 84% del volum de la Terra. • Escorça: capa més externa i prima, formada per roques. No és llisa i té amplada molt desigual. Representa un 1% del volum de la Terra. <ul style="list-style-type: none"> – L'escorça terrestre configura el relleu de la Terra (muntanyes, valls, depressions i planes). – Juntament amb la part superior del mantell, forma la litosfera. 		
FORMES DEL RELLEU	<ul style="list-style-type: none"> • Teoria de la deriva dels continents: <ul style="list-style-type: none"> – Moviment de rotació de la Terra → ruptura continent Pangea → plaques tectòniques. – Xoc de 2 plaques: una es va elevar (formació grans serralades) i l'altra es va enfonsar (creació fosses marines profundes). – Punts de contacte entre plaques: zones de gran inestabilitat (terratrèmols i volcans). 	<ul style="list-style-type: none"> • RELLEU CONTINENTAL • A la Terra hi ha sis continents o masses de terra: Àfrica, Amèrica, Àsia, Europa, Oceania i Antàrtida. • La superfície terrestre no és llisa ni uniforme, sinó que presenta diverses formes de relleu: 	<ul style="list-style-type: none"> – Muntanyes: les principals són les Muntanyes Rocalloses i els Andes (Amèrica); els Alps i el Caucas (sud d'Europa), i la serralada de l'Himàlaia (centre d'Àsia). – Altiplans: per tots els continents; destaca l'altiplà del Tibet (Àsia), el més alt del món. – Planes: les més extenses a les conques dels grans rius, com el Mississipí i l'Amazones. – Depressions: la més important és la del mar Mort (395 m sota el nivell del mar). 	
		<ul style="list-style-type: none"> • RELLEU MARÍTIM I LITORAL • Diverses formes de relleu: 	<ul style="list-style-type: none"> – Caps i penínsules: són sortints de terra a les costes. – Golfs, rics i fiords: són entrants d'aigua a la terra. – Arxipèlags: són grups d'illes. – Illes: porcions de terra que emergeixen del mar. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • AGENTS INTERNS 	<ul style="list-style-type: none"> • Terratrèmol: moviment de plaques a l'interior de la Terra propagades en totes direccions per mitjà d'ones sísmiques. • Tsunami: moviment molt fort de l'aigua del mar (sisme al fons del mar). • Volcà: esquartera de l'escorça terrestre per la qual el magma puja i surt a l'exterior (erupció volcànica). Els cons volcànics formen muntanyes o illes. 	
			<ul style="list-style-type: none"> • AGENTS EXTERNS 	<ul style="list-style-type: none"> • Aigua: principal agent modelador del paisatge, modifica el relleu (deltas, planes, platges, golfs...) • Vent: desgasta i erosiona les roques. • Vegetació (arrels de plantes i arbres): ajuda a trencar les roques o a fixar el sòl als vessants de les muntanyes. • Ésser humà: transforma el territori, modifica el relleu.
L'AIGUA A LA NATURA	<ul style="list-style-type: none"> • Hidrosfera: conjunt d'aigües que formen mars, oceans, rius, llacs, casquets polars, glaceres, aigües subterrànies i el vapor d'aigua de l'atmosfera. • L'aigua és el recurs més abundant de la Terra. S'hi troba en estat sòlid, líquid o gasós. • Forma part d'un procés circulatori (cicle de l'aigua) i és imprescindible per a la vida. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • AIGUA SALADA • Representa el 97,21% de l'aigua del planeta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oceans: grans masses d'aigua que separen els continents; n'hi ha cinc: el Pacífic, l'Atlàntic, l'Índic, l'Àrtic i l'Antàrtic. • Mars: prolongació dels oceans a les zones més properes als continents (ex. mar Cantàbric o mar Carib). 		
	<ul style="list-style-type: none"> • AIGUA DOLÇA • Representa el 2,79% de l'aigua del planeta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Llacs: masses d'aigua dipositades en depressions. • Rius: corrents continus d'aigua; factors: cabal (aigua que porta), conca (origen aigües), règim (variacions del cabal) i curs (trams del riu) • Altres: humitat del sòl, icebergs, glaceres, vapor atmosfera. 		

LES FORMES DE LA TERRA (2/2)

EL PROBLEMA DE L'AIGUA	L'aigua, un recurs escàs	<ul style="list-style-type: none"> Només el 0,64% de l'aigua dolça de la superfície terrestre és aigua potable (apta per al consum humà). L'aigua és un recurs escàs; prop del 40% de la població mundial té problemes d'aigua. 	
	El consum desigual d'aigua	<ul style="list-style-type: none"> De l'aigua dolça destinada al consum humà, el 65% es destina a l'agricultura, el 25% a la indústria i només el 10% al consum domèstic. Desfàs entre països rics (consum elevat d'aigua potable), i països d'Àfrica i d'Àsia Occidental (greus problemes de proveïment). Per la contaminació ambiental, una part important de l'aigua dolça disponible pateix algun tipus de contaminació. 	
LA DINÀMICA OCEÀNICA	Els moviments dels mars i els oceans	<ul style="list-style-type: none"> L'aigua dels oceans i dels mars està sempre en moviment per l'acció dels fenòmens següents: 	– Ones : l'aigua puja i baixa de forma circular quan el vent n'agita la superfície.
			– Marees : la Lluna atreu l'aigua marina i això fa que en pugui i en baixi el nivell.
			– Corrents marins : són com grans rius que circulen pels oceans. N'hi ha de càlids i de freds.
L'acció del mar en el modelat de les costes	<ul style="list-style-type: none"> L'acció de l'aigua, sobretot de les onades i de les marees, modela les costes. Els sediments que els rius dipositen al mar, són arrossegats pels corrents costaners i es dipositen en zones arrecerades, on formen platges, albuferes, etc. 		